

Heikentääkö odotettu seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus yli 12-vuotiaiden lasten oikeusturvaa?

POLITIIKKA & YHTEISTYÖ

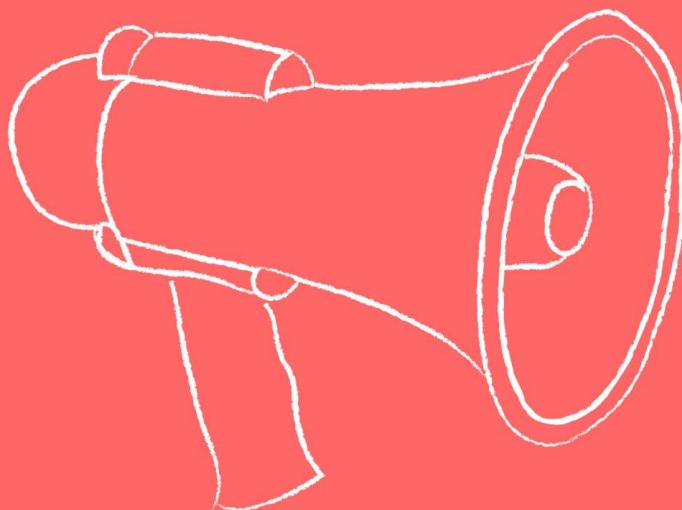
LAPSEN OIKEUDET

(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&themes=politiikka>)(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&themes=oikeudet>)

KANNANOTOT

(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&types=position>)

1.10.2020

Lastensuojelun Keskusliitto lausui oikeusministeriön työryhmämietinnöstä koskien seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistusta. Erityisesti esityksessä mietitytti esitetyn uuden ehdottoman suojaikäraja vaikutukset yli 12-vuotiaiden lasten oikeusturvaan. Lastensuojelun Keskusliitto lausui työryhmän esityksestä koskien lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia.

Tavoitteena vahvistaa itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuuden suoja

Rikoslain seksuaalirikoksia koskevien säännösten uudistamisen tavoitteena on ollut vahvistaa ihmisten seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja henkilökohtaisen koskemattomuuden suojaa. Keskeinen tavoite on ollut muuttaa seksuaalirikokset suostumuksen puutteeseen perustuviksi. Seksuaalirikokset eivät jatkossa perustuisi ensisijaisesti siihen, onko teon kohde pakotettu tai ollut avuttomassa tilassa, vaan keskeistä olisi se, onko seksuaalisen teon kohde osallistunut siihen vapaaehtoisesti.

Kuusitoista vuotta nuorempiin lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia koskevat säännökset erotettaisiin pääosin aikuisia koskevista säännöksistä. Lasten koskemattomuuden ja häiriöttömän kasvun ja kehityksen suojaa on pyritty vahvistamaan säätämällä uusina rikoksina lapsenraiskaus ja seksuaalinen kajoaminen lapseen. Sääntelyssä olisi myös uusi kahdentoista vuoden ikäraja, jota nuorempiin lapsiin kohdistuvat seksuaaliset teot olisivat rangaistavia lapsenraiskauksena tai seksuaalisena kajoamisena lapseen tämän vapaaehtoisuutta arvioimatta. Uudet rikostunnusmerkistöt merkitsisivät seksuaalirikoksina rangaistavien tekojen alan laajenemista. Seksuaalirikoksista säädetyt rangaistukset ankaroituisivat.[i]

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto koskien lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia

Lastensuojelun Keskusliiton mielestä on hyvä, että lasten heikompi asema aikuiseen nähden otetaan huomioon. Tämä tukee YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaista lapsen oikeutta erityiseen suojeluun sekä Lanzaroten yleissopimuksen tavoitteisiin suojella lasta seksuaaliselta väkivallalta, riistolta ja hyväksikäytöltä. Lapsiin kohdistuvien tekojen rangaistavuudessa tavoitteena on ollut kiinnittää huomiota yhä enemmän tekojen vaarallisuuteen lapsen kehitykselle, mikä on erittäin kannatettavaa.

Ehdotettu säännös lapsen raiskauksesta viestii vahvemmin teon moitittavuudesta ja korottaa rikoksen vähimmäisrangaistusta. Lastensuojelun Keskusliiton mielestä lapsiin kohdistuvat raiskaukset on lähtökohtaisesti katsottava aikuisiin kohdistuvia raiskauksia paheksuttavammiksi lapsen kehityksen vakavan vaarantumisuhan perusteella ja tämä näkökulman tulisi erottua kaikissa seksuaalirikosten rangaistussäännöksissä.

Ehdottoman suojaikärajan asettaminen parantaisi alle 12-vuotiaan lapsen oikeusturvaa. On perusteltua, että pienen lapsen vapaaehtoisuudella tai avuttomalla tilalla ei ole merkitystä asiassa. Uuden ikärajan asettaminen lakisääteiseksi ei ole kuitenkaan ongelmatonta ja tässä pohdituttaa ikärajan asettamisen tuomat muutokset yli 12-vuotiaiden lasten oikeusturvaan. Perustelut ikärajan asettamiselle tulee olla vahvat ja perustua lapsen kehityksellisiin

näkökulmiin. Ehdotetussa uudistuksessa mietityttää, saattavatko uudistukset pahimmassa tapauksessa liberalisoida lakia yli 12-vuotiaiden osalta, mikä ei ole uudistuksessa ollut tavoitteena.

Myös 12–15-vuotiaiden osalta tulisi ennen kaikkea arvioida heidän ikätasoista kypsyyttään. Vastuu seksuaalisesta teosta tulee aina olla aikuisella, vaikka 12-vuotta täyttänyt olisi ollut ”vapaaehtoisesti” mukana. Lain soveltaminen tulee vaatimaan hyvin erikoistunutta ja moniammatillista arviointia. Esityksessä oleva aikuisen ja alaikäisen lapsen seksuaalisen suhteen sallivampi suunta ei ole toivottua ja pahimmillaan lain tulkinta tulee heikentämään yli 12-vuotiaiden lasten suojaa seksuaalista väkivaltaa vastaan.

Lastensuojelun Keskusliittoa mietityttää ehdotettu uusi termistö (seksuaalinen kajoaminen ja sukupuoliyhteys lapsen kanssa). Tähän asti käytössä ollut seksuaalinen hyväksikäyttö on jo vakiintunut termi ja kuvaa hyvin sitä valta-asemaa, joka tekijällä ja uhrilla on ja näin viestii teon moitittavuudesta. Lapsen raiskauksen lisäksi lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö pitäisi jättää edelleen mukaan lakiin koskien myös alle 16-vuotiaita.

Lastensuojelun Keskusliitto kannattaa rangaistusten ankaroitumista. Rikosten torjunnassa rangaistusten asemaa ei kuitenkaan tule ylikorostaa. Lasten kannalta keskeisintä on se, että seksuaalista väkivaltaa pystytään ehkäisemään ennalta. Tutkimuksista tiedetään, että rangaistustaso ei yksinään vaikuta seksuaalirikosten määrään.

Esityksessä ei ole arvioitu lakimuutosten vaikutusta tapausten määrään. Viime vuosikymmeninä tapausmäärät ovat kasvaneet ja yhä useammat lapset ja perheet ovat joutuneet osaksi viranomaisprosessia epäiltäessä lapseen kohdistunutta seksuaalirikosta. Suurin rasitus uhreille ja heidän perheilleen tulee rikos- ja oikeusprosessin pitkästä kestosta, joka johtuu esimerkiksi poliisin, syyttäjälaitosten ja tuomioistuinten ruuhkautumisesta ja riittämättömistä resursseista. Käsittelyajat lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa ovat olleet erityisen pitkiä. [ii] Rikosepäilyjen tutkinnan viiveet vaikeuttavat sekä hidastavat lapsen ja perheen toipumista.

Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten esitutkinta on keskitettävä erityiskoulutuksen saaneille tutkijoille, joiden on myös huolehdittava haastattelutaitoon liittyvän ammattitaidon ylläpitämisestä. [iii] Esityksessä olevat ikäraajat lisäävät omalta osaltaan vaatimuksia erityiselle ammatilliselle osaamiselle arvioitaessa tekoja ja osapuolten henkistä kypsyyttä. Lastensuojelun Keskusliitto kannattaa sitä, että lapsiin kohdistuvien rikosten käsittely keskitettäisiin niin poliisissa, syyttäjälaitoksessa kuin tuomioistuimessa asiaan erikoistuneille ja siihen koulutetuille ammattilaisille. [iv]

Lastensuojelun Keskusliitto painottaa, että lainsäädännön muuttaminen ei yksin riitä. On huolehdittava myös valtakunnallisesti yhdenvertaisista ja riittävästä palveluista seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön uhreille. Muun muassa tätä edellyttää Suomen jo vuonna 2011 ratifioima Lanzaroten sopimus, jota koskevaa toimeenpanosuunnitelmaa ei ole vielä laadittu.[v]

Lue koko lausunto: [Lastensuojelun Keskusliiton lausunto Oikeusministeriön työryhmämietinnöstä koskien seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistusta \(PDF\)](https://www.lskl.fi/wp-content/uploads/Lastensuojelun-Keskusliiton-lausunto-Oikeusministerion-tyoryhmamietinnosta-koskien-seksuaalirikoslainsaadannon-kokonaisuudistusta-PDF.pdf).
(<https://www.lskl.fi/wp-content/uploads/Lastensuojelun-Keskusliiton-lausunto-Oikeusministerion-tyoryhmamietinnosta-koskien-seksuaalirikoslainsaadannon-kokonaisuudistusta-PDF.pdf>).

Viitteet:

[i] Kiriakos ym. (2020) Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus. Oikeusministeriön julkaisuja 2020:9. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162356>
(<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162356>).

[ii] Vuonna 2017 lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön käsittely rikosilmoituksesta käräjäoikeuden tuomioon kesti keskimäärin lähes kaksi vuotta. Ruuskanen & Sarimo (2018) Uhri rikosprosessissa – ehdotus hyvistä menettelytavoista uhrien tarpeiden huomioon ottamiseksi. Oikeusministeriö.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161128/OMML_44_2018_Uhri_riko_sequence=1&isAllowed=y
(https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161128/OMML_44_2018_Uhri_riko_sequence=1&isAllowed=y).

[iii] Korpilahti, Kettunen, Nuotio, Jokela, Nummi ja Lillsunde (toim.) (2019) Väkivallaton lapsuus: toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27, s. 315.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y
(https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y).

[iv] Laajasalo, Korkman, Rajala (2020) Lapsiin kohdistuvien väkivaltarikosten tutkintaa nopeutettava. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Päätösten tueksi 3/2020.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139382/URN_ISBN_978-952-343-477-Evasteasetukset

[6.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

[.https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139382/URN_ISBN_978-952-343-477-](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139382/URN_ISBN_978-952-343-477-)

[6.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)).

[y] Kannanotto (2019) Suomeen tarvitaan suunnitelma lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan torjuntaan.

<https://www.lskl.fi/kannanotot-ja-lausunnot/suomeen-tarvitaan-suunnitelma-lapsiin-kohdistuvan-seksuaalisen-vakivallan-torjuntaan/> (<https://www.lskl.fi/kannanotot-ja-lausunnot/suomeen-tarvitaan-suunnitelma-lapsiin-kohdistuvan-seksuaalisen-vakivallan-torjuntaan/>).

Aihesanat

KALTOINKOHTELU

(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&tags=kaltoinkohtelu>)

LAINSÄÄDÄNTÖ

(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&tags=lainsaadanto>)

VÄKIVALTA

(<https://www.lskl.fi/artikkelit/#feed&tags=vakivalta>)

Kommentit (0)

SÄHKÖPOSTIOSOITE *

Kommentoimalla hyväksyn LSKL:n [kommentoinnin säännöt](https://www.lskl.fi/tietoa/kommentoinnin-saannot/) (<https://www.lskl.fi/tietoa/kommentoinnin-saannot/>), ja tietojeni tallennuksen [tietosuojaselosteen](https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuoja/tietosuojaseloste/) (<https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuoja/tietosuojaseloste/>), mukaisesti

 En ole robotti reCAPTCHA
Tietosuoja - Ehdot

Lähetä kommentti

Lisää tähän liittyvää

Evästeasetukset

Lastensuojelu ei korvaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita

Olemme jo pitkään olleet tilanteessa, jossa lapset ja perheet eivät saa apua mielenterveysongelmiin ajoissa, eivätkä aina edes, kun tilanne on jo vakava. Lastensuojelun palveluilla ei voida vastata tähän huutavaan tarpeeseen. Sektoreiden välistä yhteistyötä tulee kehittää, jotta lapsi ja perhe saavat oikeanlaista apua. Erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuus tulee turvata paremmin lastensuojelun asiakkaille. Matalan kynnyksen palveluissa tulee reagoida nopeasti lapsen hätään ja ennaltaehkäiseviin palveluihin tulee lisätä voimavaroja.

LASTENSUOJELU   POLITIIKKA & YHTEISTYÖ

KANNANOTOT

13.04.2022

(<https://www.lskl.fi/kannanotot/lastensuojelu-ei-korvaa-lasten-ja-nuorten-mielenterveyspalveluita/>)

Koronaviruksen aiheuttamat poikkeusolot uhkaavat pahentaa lasten ja perheiden tilannetta, kun tuen tarve kasvaa ja samalla monet palvelut sulkevat ovensa. Lastensuojelun ja lapsi- ja perhepalveluiden riittävästä resursseista ja lapsen oikeuksien toteutumisesta on huolehdittava.

POLITIikka & YHTEISTYÖ   LASTENSUOJELU

KANNANOTOT

20.03.2020

(<https://www.lskl.fi/kannanotot/lapsilla-on-oikeus-suojeluun-ja-huolenpitoon-poikkeusoloissakin/>)

Kannanotto: Lapsistrategia ohjamaan lapsipolitiikkaa

Lapsen oikeuksien viestintäverkosto linjaa Lapsen oikeuksien päivän kannanotossaan, että tarvitaan kansallinen lapsenoikeusperustainen lapsistrategia, joka ohjaisi valtionhallinnon lisäksi myös kuntien ja maakuntien lapsia ja perheitä koskevaa päätöksentekoa ja toimintaa.

LAPSEN OIKEUDET

KANNANOTOT

16.11.2017

(<https://www.lskl.fi/kannanotot/kannanotto-lapsistrategia-ohjamaan-lapsipolitiikkaa/>)
Evästeasetukset

Sinua voisi kiinnostaa seuraavat aihe sanat

KALTOINKOHT	ELÄNSÄÄDÄNTÖ	AKI	VALTA HYVINVOINTI JA	TERVEYS	LAPSI- JA PE
-------------	--------------	-----	----------------------	---------	--------------

Tilaa uutiskirje

- Postia kentältä: Lastensuojelussa tapahtuu
- Kirjaston ja tietopalvelun uutisia
- Uutisia maailmalta – Kansainvälistä lastensuojelua
- Lapsen Maailma -lehden uutiskirje
- Perheet keskiöön -uutiskirje

SÄHKÖPOSTI

Muista vahvistaa tilauksesi sähköpostiisi tulleesta erillisestä linkistä!

- Kiitos, tilaan uutiskirjeen. Voin peruuttaa antamani suostumuksen milloin tahansa.

Tietojani käsitellään [tietosuojalausekkeen](#)

[\(https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuojasidosryhmarekisterin-tietosuojaseloste/\)](https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuojasidosryhmarekisterin-tietosuojaseloste/) mukaisesti. *

Lähetä

(<https://www.lskl.fi>)

Lastensuojelun Keskusliitto

Armfeltintie 1, 00150 Helsinki

puh. 050 411 2380

toimisto@lskl.fi

Kohderyhmät

Päätäjille (<https://www.lskl.fi/paattajille/>)

Ammattilaisille (<https://www.lskl.fi/ammattilaisille/>)

Perheille (<https://www.lskl.fi/perheille/>)

Teemat

Politiikka ja yhteistyö (<https://www.lskl.fi/politiikka-yhteistyö/>)

Lapsen oikeudet (<https://www.lskl.fi/lapsen-oikeudet/>)

Lastensuojelu (<https://www.lskl.fi/lastensuojelu/>)

Lapsen arki (<https://www.lskl.fi/lapsen-arki/>)

Osallisuus (<https://www.lskl.fi/osallisuus/>)

Tietoa

Artikkelit (<https://www.lskl.fi/artikkelit/>)

Blogit (<https://www.lskl.fi/blog/>)

Tiedotteet (<https://www.lskl.fi/tiedotteet/>)

Uutiset (<https://www.lskl.fi/uutiset/>)

Lausunnot ja kuulemiset
(<https://www.lskl.fi/lausunnot/>)

Kannanotot (<https://www.lskl.fi/kannanotot/>)

Julkaisut (<https://www.lskl.fi/julkaisut/>)

Kirjasto ja tietopalvelu (<https://www.lskl.fi/kirjasto-ja-tietopalvelu/>)

Uutiskirjeet (<https://www.lskl.fi/kirjasto-ja-tietopalvelu/uutiskirjeet/>)

Tietosuoja (<https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuoja/>)

Toimintamme

Tapahtumat (<https://www.lskl.fi/tapahtumat/>)

Perheet keskiöön!
(<https://www.lskl.fi/perheetkeskioon/>)

Evästeasetukset

Anna ääni lapselle -kampanja
(<https://www.lskl.fi/aanilapselle/>)

Hyvä alku elämälle -kampanja
(<https://www.lskl.fi/hyva-alku-elamalle/>)

Hankkeet (<https://www.lskl.fi/hankkeet/>)

Lapset SIB (<https://www.lskl.fi/hankkeet/lapset-sib/>)

Kokemus tiedoksi
(<https://www.lskl.fi/hankkeet/kokemus-tiedoksi/>)

Lapsen Maailma (<https://www.lskl.fi/lapsen-maailma/>)

Vaikuttamistyö (<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyo/>)

Lasten ja nuorten ääni
(<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyo/lasten-ja-nuorten-aani/>)

Lapsivaikutusten arviointi
(<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyo/lapsivaikutusten-arviointi/>)

Lapsibudjetointi
(<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyo/lapsibudjetointi/>)

Meistä

Lastensuojelun Keskusliitto
(<https://www.lskl.fi/meista/lastensuojelun-keskusliitto/>)

Strategia ja toimintasuunnitelma
(<https://www.lskl.fi/meista/lastensuojelun-keskusliitto/strategia-ja-toimintasuunnitelma/>)

Eettiset periaatteemme
(<https://www.lskl.fi/meista/lastensuojelun-keskusliitto/eettiset-periaatteemme/>)

Vuosikatsaukset
(<https://www.lskl.fi/meista/lastensuojelun-keskusliitto/vuosikatsaukset/>)

Organisaatio
(<https://www.lskl.fi/meista/organisaatio/>)

Hallitus
(<https://www.lskl.fi/meista/organisaatio/hallitus/>)

Säännöt
(<https://www.lskl.fi/meista/organisaatio/saannot/>)

Jäsenyhteisöt
(<https://www.lskl.fi/meista/jasenyhteisot/>)

Ansiomerkit
(<https://www.lskl.fi/meista/jasenyhteisot/ansiomerkki/>)

Lastensuojelun Keskusliitto työpaikkana
(<https://www.lskl.fi/lastensuojelun-keskusliitto-tyopaikkana/>)

Yhteystiedot
(<https://www.lskl.fi/meista/yhteystiedot/>)

Anna palautetta (<https://www.lskl.fi/palaute/>) | Tietosuojaseloste
(<https://www.lskl.fi/tietoa/tietosuoja/tietosuojaseloste/>) | Saavutettavuusseloste
(<https://www.lskl.fi/tietoa/saavutettavuusseloste/>)

© Copyright 2020 • Lastensuojelun Keskusliitto • All rights reserved.

